

การศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5

A Study of Problems in Organizing Childhood Education for Teachers in Schools
under the Nakhonratchasima Primary Educational Service Area Office 5

กายสิทธิ์ แก้วกลาง* บุญญักัญญ์ จิระเพิ่มพูน** และ วรสิทธิ์ รัตนวราหะ***

คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล*, **, ***

Kaiyyasit kaewklang* Bunkan Jirapermpoon** and Worasit Rattanavaraha***

Faculty of Education, Vongchavalitkul University*, **, ***

Corresponding author E-mail: Kaiyyasit_kae@vu.ac.th

(Received: July 1, 2024; Revised: July 8, 2024; Accepted: July 20, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 2) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามสาขาวิชาที่จบการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ปีการศึกษา 2566 จำนวนผู้ให้ข้อมูล 193 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ t-test และ F-test เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheff's Method)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 1.06) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 1.03) รองลงมาคือ ด้านการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 1.11) รองลงมาคือ ด้านการประเมินพัฒนาการ ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 1.02) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการจัดทำหลักสูตร ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 1.09) 2) การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยใช้คู่มือหลักสูตรการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน จำแนกตามสาขาวิชาที่จบการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่า (2.1) ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามสาขาวิชาที่จบการศึกษาโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (2.2) ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามประสบการณ์โดยภาพรวม ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมีปัญหาการจัดการศึกษา

แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (2.3) ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

คำสำคัญ: ปัญหาการจัดการศึกษา, การศึกษาปฐมวัย

Abstract

The aims of this research are 1) to examine the extent of issues in early childhood education management among educators in institutions governed by the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 5, and 2) to compare the challenges in early childhood education management among these educators, classified by their area of expertise, professional experience, and school size. The research sample included 193 teachers from schools governed by the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 5 during the 2023 academic year. The research instrument employed is a 5-point Likert scale questionnaire, with a content validity index between 0.80 and 1.00 and a reliability value of 0.97. The questionnaire data were evaluated with statistical tools. The statistical methods employed for data analysis encompass percentage, mean, standard deviation, and inferential statistics, including the t-test and F-test. Upon identifying statistically significant differences, pairwise comparisons were performed utilizing Scheffé's approach.

The research results are as follows: The general prevalence of issues in early childhood education management among teachers in schools governed by the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 5 is moderate ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 1.06). Upon evaluation, all facets are at a moderate level. The dimension with the highest mean is the organization of the environment, media, and learning resources to facilitate development and learning ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 1.03), succeeded by the organization of learning experiences ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 1.11), and the assessment of development ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 1.02). The dimension with the lowest mean is curricular development ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 1.09). The analysis of challenges in early childhood education management among educators in institutions governed by the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 5, utilizing the curriculum management directives from the Office of the Basic Education Commission, revealed that (2.1) the issues in early childhood education management among teachers in these schools, classified by discipline, exhibit significant variation at the 0.05 level of statistical significance. (2.2) The issues in early childhood education management among teachers in schools governed by the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 5, classified by total work experience, exhibit no statistically significant differences at the 0.05 level. (2.3) The issues in early childhood education management among educators at institutions governed by the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 5, classified by overall school size, exhibit significant differences at the 0.05 level of statistical significance.

Keywords: Problems Management, Early Childhood Education

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ การพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้า (human resources) การพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิโดยเฉพาะในช่วง “ปฐมวัย” ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาทั้งปวง การพัฒนามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นรากฐานของการพัฒนาทั้งปวง ทั้งการพัฒนาของเซลล์สมอง การพัฒนาคุณลักษณะให้มีความรู้คู่คุณธรรม รู้จักตนเองและการควบคุมอารมณ์ การพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงถือเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า ดังนั้นการจัดการศึกษา เพื่อที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพและส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรทางการศึกษา และบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาในทุกๆ ด้านอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญควรที่จะส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การอบรมเลี้ยงดูเด็กและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ มีการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย มีการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กและประสานความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพ มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สุรียา คงมัน, 2559)

การจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กจะได้รับการพัฒนาทั้ง ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคลเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สะท้อนถึงคุณภาพคนที่เป็นผลผลิตของการจัดการศึกษาในบริบทของสังคมไทยปัจจุบัน รูปแบบการศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาในระบบ ดังนั้น สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาระดับปฐมวัย อีกทั้งปัจจุบันสถานศึกษา มีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเอง คุณภาพเด็กและคุณภาพในการบริหารจัดการจึงมีความแตกต่างกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาชีวิตของเด็กในอนาคตเป็นการศึกษาที่มุ่งเตรียมความพร้อม ดังนั้นการเตรียมความพร้อมจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาเด็กในวัยนี้ ในส่วนของการจัดการศึกษาปฐมวัยกำหนดให้หลักสูตรทางการศึกษาปฐมวัยเป็นการเฉพาะ เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เป็นหลักสูตรแกนกลาง ที่มีโครงสร้างยืดหยุ่น เช่นเดียวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดปรัชญาการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กตั้งแต่วัยแรกเกิดถึง 6 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ และมีหลักการให้เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูเพื่อพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของการพัฒนาทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ การที่จะสนองหลักการและปรัชญาการจัดการศึกษาปฐมวัย กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับอนุบาล มีทั้งหมด 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี (เล่นตามมุม) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

จากที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ข้อมูลจาก ครูผู้สอนนักเรียนระดับปฐมวัยในโรงเรียนต่าง ๆ พบว่า ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนในระดับปฐมวัยนั้นมักมีปัญหาหลายด้าน เช่น การจัดทำหลักสูตรซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีการปรับปรุงหลักสูตรให้เข้ากับบริบทและสภาพแวดล้อมปัจจุบัน เทคนิคการสอนที่เป็นลักษณะแบบเดิม ๆ ไม่ค่อยหลากหลาย สอนไม่ตรงตามแผนการสอนที่ตั้งไว้ สื่อวัสดุ-อุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ หลักเกณฑ์ในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ขาดการนำผลการประเมิน

พัฒนาการมาใช้ใน การปรับปรุง ส่งเสริม แก้ไขปัญหาเด็กปฐมวัย สถานที่ไม่อำนวยการจัดการเรียนการสอน จำนวนครูไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก ทำให้การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ได้ กำหนดไว้ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ล้วนมีผลต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย การศึกษาเด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล การจัดการศึกษาจะเป็นเช่นใดขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติงานของโรงเรียน (ภารดี อนันต์นาวิ, 2553)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 มีสถานศึกษาจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำนวน 208 แห่ง โดยยึดหลักการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (สำหรับเด็ก อายุ 3-5 ปี) ซึ่งจากการจัดการศึกษา พบว่า มีปัญหาในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านการจัดทำหลักสูตร การบริหารหลักสูตรไปใช้ และการประเมินไม่ครอบคลุมกับการพัฒนาเด็กทั้ง ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีการ ปรับปรุงหลักสูตรให้เข้ากับบริบท 2) ด้านการจัดประสบการณ์ ยังขาดแคลนครูผู้สอนที่ครบชั้นเรียนระดับปฐมวัยและครูผู้สอน ที่สำเร็จการศึกษาด้านปฐมวัย การจัดกิจกรรมไม่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง การกำหนดแผนการจัดประสบการณ์ที่ไม่หลากหลาย 3) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ขำรุด เสียหาย และขาดการปรับปรุงไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็ก 4) ด้านการประเมินพัฒนาการ ไม่ประเมินตามสภาพ จริง ขาดการนำผลการประเมินพัฒนาการมาใช้ในการปรับปรุงและการส่งเสริมแก้ไข้ปัญหาของเด็ก (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5, 2566)

จากความเป็นมาและความสำคัญของสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยดังกล่าว การจัดการศึกษาปฐมวัยมีความ สำคัญเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5

2.2 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามสาขาวิชาที่จบการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาด สถานศึกษา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ปีการศึกษา 2566 จากสถานศึกษาทั้งหมด 208 สถานศึกษา ครูปฐมวัย จำนวน 388 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ปีการศึกษา 2566 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 193 คน จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยการจับสลากตามขนาดสถานศึกษาดังนี้ 1) ขนาดเล็ก จำนวน 80 คน 2) ขนาดกลาง จำนวน 79 คน และ 3) ขนาดใหญ่ จำนวน 34 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตรา ประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีค่าความสอดคล้อง (IOC) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 193 ฉบับและได้กลับคืนมาทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบทดสอบสมมติฐานด้วย t-test ใช้ทดสอบความแตกต่างตามสาขาที่จบการศึกษา และ F-test ใช้ทดสอบความแตกต่างตามประสบการณ์ในการทำงานและตามขนาดสถานศึกษา เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

4. ผลการวิจัย

4.1 ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	ระดับความคิดเห็น			ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. ด้านการจัดทำหลักสูตร	3.30	1.09	ปานกลาง	4
2. ด้านการจัดประสบการณ์	3.34	1.11	ปานกลาง	2
3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้	3.42	1.03	ปานกลาง	1
4. ด้านการประเมินพัฒนาการ	3.31	1.02	ปานกลาง	3
ภาพรวม	3.34	1.06	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 1.06) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 1.03) รองลงมาคือ ด้านการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 1.11) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการจัดทำหลักสูตร ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 1.09)

4.2 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามสาขาวิชาที่จบการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา ดังแสดงใน ตารางที่ 2 - ตารางที่ 6

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามสาขาวิชาที่จบการศึกษา

ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	การศึกษาปฐมวัย (n = 143)		สาขาวิชาอื่น (n = 50)		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการจัดทำหลักสูตร	3.21	1.12	3.59	0.92	-2.18*	0.03
2. ด้านการจัดประสบการณ์	3.26	1.14	3.58	1.00	-1.76	0.08

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	การศึกษาปฐมวัย (n = 143)		สาขาวิชาอื่น (n = 50)		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้	3.32	1.08	3.69	0.85	-2.19*	0.03
4. ด้านการประเมินพัฒนาการ	3.22	1.05	3.56	0.89	-2.10*	0.04
รวม	3.25	1.05	3.61	0.87	-2.15*	0.03

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ และด้านการประเมินพัฒนาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยปัญหาของครูที่จบการศึกษาสาขาวิชาอื่น สูงกว่าครูที่จบการศึกษาปฐมวัย ส่วนด้านการจัดประสบการณ์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	1 – 5 ปี (n = 76)		6 – 10 ปี (n = 73)		มากกว่า 10 ปี (n = 44)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการจัดทำหลักสูตร	3.39	1.13	3.32	1.10	3.13	1.03
2. ด้านการจัดประสบการณ์	3.38	1.14	3.36	1.09	3.26	1.13
3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้	3.42	1.04	3.42	1.03	3.42	1.04
4. ด้านการประเมินพัฒนาการ	3.34	1.02	3.37	1.03	3.13	1.00
รวม	3.38	1.04	3.37	1.01	3.24	1.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม ประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี อยู่ระดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 1.04) รองลงมา คือ ประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 1.01) และลำดับสุดท้ายประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 1.00)

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	แหล่งความแปรปรวน	df	ss	MS	F	Sig.
1. ด้านการจัดทำหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.88	0.94	0.80	0.45
	ภายในกลุ่ม	190	224.44	1.12		
	รวม	192	226.32			
2. ด้านการจัดประสบการณ์	ระหว่างกลุ่ม	2	0.40	0.20	0.16	0.85
	ภายในกลุ่ม	190	237.45	1.25		
	รวม	192	237.84			
3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.01	0.01	0.01	0.99
	ภายในกลุ่ม	190	205.22	1.08		
	รวม	192	205.22			
4. ด้านการประเมินพัฒนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.75	0.88	0.84	0.43
	ภายในกลุ่ม	190	197.44	1.04		
	รวม	192	199.19			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.64	0.32	0.31	0.73
	ภายในกลุ่ม	190	197.71	1.04		
	รวม	192	198.35			

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงาน มีปัญหาการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	ขนาดเล็ก (n=80)		ขนาดกลาง (n=79)		ขนาดใหญ่ (n=34)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการจัดทำหลักสูตร	3.60	0.77	3.20	1.15	2.84	1.37
2. ด้านการจัดประสบการณ์	3.68	0.80	3.26	1.14	2.75	1.39
3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้	3.68	0.75	3.39	1.06	2.85	1.31
4. ด้านการประเมินพัฒนาการ	3.60	0.68	3.20	1.07	2.85	1.34
รวม	3.64	0.68	3.26	1.05	2.82	1.33

จากตารางที่ 5 พบว่า ค่าเฉลี่ยปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม สถานศึกษาขนาดเล็ก อยู่ระดับสูงสุด ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.68) รองลงมา คือ สถานศึกษาขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 1.05) และลำดับสุดท้าย สถานศึกษาขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 2.82$, S.D. = 1.33)

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	แหล่งความแปรปรวน	df	ss	MS	F	Sig.
1. ด้านการจัดทำหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	15.14	7.57	6.81*	0.00
	ภายในกลุ่ม	190	211.17	1.11		
	รวม	192	226.32			
2. ด้านการจัดประสบการณ์	ระหว่างกลุ่ม	2	21.75	10.87	9.56*	0.00
	ภายในกลุ่ม	190	216.10	1.14		
	รวม	192	237.84			
3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	16.73	8.36	8.43*	0.00
	ภายในกลุ่ม	190	188.50	0.99		
	รวม	192	205.22			
4. ด้านการประเมินพัฒนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	14.87	7.44	7.67*	0.00
	ภายในกลุ่ม	190	184.31	0.97		
	รวม	192	199.19			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	16.85	8.43	8.82*	0.00
	ภายในกลุ่ม	190	181.50	0.96		
	รวม	192	198.35			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 ตามขนาดสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.64	3.26	2.82
ขนาดเล็ก	3.64	-	0.38	0.82*
ขนาดกลาง	3.26	-	-	0.44

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.64	3.26	2.82
ขนาดใหญ่	2.82	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 7 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู สถานศึกษาขนาดเล็กมากกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวม จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตร

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.60	3.20	2.84
ขนาดเล็ก	3.60	-	0.40	0.76*
ขนาดกลาง	3.20	-	-	0.36
ขนาดใหญ่	2.84	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 8 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ด้านการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู สถานศึกษาขนาดเล็กมากกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวม จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.68	3.26	2.75
ขนาดเล็ก	3.68	-	0.42*	0.93*
ขนาดกลาง	3.26	-	-	0.51*
ขนาดใหญ่	2.75	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 9 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ด้านการจัดประสบการณ์ สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สถานศึกษาขนาดกลางความแตกต่างกับสถานศึกษาขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู สถานศึกษาขนาดใหญ่กับสถานศึกษาขนาดกลางมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดกลางมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวม จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.68	3.39	2.85
ขนาดเล็ก	3.68	-	0.29	0.84*
ขนาดกลาง	3.39	-	-	0.54*
ขนาดใหญ่	2.85	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 10 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู สถานศึกษาขนาดใหญ่กับสถานศึกษาขนาดกลางมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดกลางมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก

ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวม จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการประเมินพัฒนาการ

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.60	3.20	2.85
ขนาดเล็ก	3.60	-	0.42*	0.75*
ขนาดกลาง	3.20	-	-	0.35
ขนาดใหญ่	2.85	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 11 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ด้านการประเมินพัฒนาการ สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู สถานศึกษาขนาดใหญ่มากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดเล็ก

5. สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 สามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1 ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 1.06) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยรายที่มีปัญหาสูงสุด คือด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 1.03) รองลงมาคือ ด้านการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 1.11) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการจัดทำหลักสูตร ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 1.09) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันสถานศึกษายังขาดแคลนครูผู้สอนที่ครบชั้นเรียนระดับปฐมวัยและครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาด้านการศึกษาปฐมวัย การจัดกิจกรรมไม่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง การกำหนดแผนการจัดการประสบการณ์ที่ไม่หลากหลาย ตลอดจนสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ขำรูดเสียหาย และขาดการปรับปรุงไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็ก สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ที่กล่าวว่า ปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยที่พบคือ ขาดการวิจัย/ความรู้เชิงสังเคราะห์ที่จะเอื้อต่อการเรียนรู้ และพัฒนาการของเด็กมีการศึกษาวิจัยองค์ความรู้ใหม่ ๆ องค์ความรู้เรื่องพัฒนาการของเด็ก องค์ความรู้เรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างเหมาะสม และทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อการดูแลเด็กปฐมวัยในต่างประเทศมากมาย แต่การนำองค์ความรู้เหล่านี้มาศึกษาและนำมาปรับใช้ ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริการและการศึกษาปฐมวัยในบริบทของประเทศที่มีน้อย ขาดการกระตุ้นให้เกิดการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งการเผยแพร่ที่จะนำสู่การส่งเสริมให้ มีความเชี่ยวชาญแก่ผู้สอนและผู้วิจัยระดับอุดมศึกษา ในอันที่จะนำมาใช้ฝึกอบรมให้ได้ประโยชน์แก่เด็กปฐมวัยในระยะยาว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุจดาว สุภากร (2548) ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 นั้น ผู้ปฏิบัติการสอนในระดับปฐมวัย มีทักษะความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอและรวมถึงการสนับสนุนในการแก้ปัญหามาจากหน่วยงานหลัก ยังไม่ตรงกับปัญหาที่มีในสถานศึกษา จึงทำให้ผลการวิจัยออกมาพบปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

5.2 ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 สาขาวิชาที่จบการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่า สาขาวิชาอื่นมีปัญหามากกว่าสาขาการศึกษาปฐมวัย ส่วนรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ และด้านการประเมินพัฒนาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการจัดประสบการณ์ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่จบการศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยจากการศึกษาในหลักสูตรสามารถจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสม สามารถปรับประยุกต์ใช้ และแก้ไขได้ เนื่องจากได้รับการอบรมและเรียนรู้เกี่ยวกับเด็กระดับปฐมวัย ซึ่งครูสาขาการศึกษาปฐมวัยจะสามารถสอนให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น เรียนรู้อย่างมีความสุข จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและเล่นกับเด็กเพื่อให้สมองของเด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพ การเข้าใจพัฒนาการของเด็กส่งผลดีช่วยให้ครูเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ของเด็กได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ที่กล่าวว่า ปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยที่พบคือ ขาดความเข้าใจเรื่องปรัชญาการพัฒนาเด็กปฐมวัย ปัจจุบันการเรียนการสอนเด็กปฐมวัยดำเนินการโดยปราศจากความเข้าใจปรัชญาพื้นฐานที่มีมนุษย์ โดยเฉพาะในช่วงปฐมวัยของชีวิต รวมทั้งความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิเด็กและสิทธิมนุษยชนมีน้อย จึงทำให้ขาดความเข้าใจถึงความสำคัญของการคุ้มครองป้องกันให้เด็กทุกคนอยู่รอดปลอดภัย มีพัฒนาการและเจริญเติบโตตามวัยทุกด้าน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัญชนันท์ พิพัฒน์สุขดำรง (2556) ได้ทำการการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับน้อย 2) ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่งวุฒิการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไปและด้านการบริหารวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ ส่วนด้านการบริหารงบประมาณแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณและด้านบริหารงานบุคคลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการบริหารทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนจำแนกตามประสบการณ์การทำงานในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยใน โรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการบริหารงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเมื่อเทียบเป็นรายคู่พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5.3 ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูในสถานศึกษาในยุคปัจจุบันนี้ต้องเข้ารับการอบรมพัฒนาก่อนที่จะเข้ามาทำการสอน ส่งผลให้ได้รับความรู้ เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญา หลักการ จุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเป็นอย่างดี และครูผู้สอนระดับปฐมวัยเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเอง และได้เข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนเท่ากันจึงทำให้ประสบการณ์การทำงานไม่มีผลต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สอดคล้องกับแนวคิดของ ฤทัยรัตน์ ฝ่ายเทศ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่มีตำแหน่งวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.4 ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 ที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ตามขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สถานศึกษาขนาดเล็ก มีปัญหาอยู่ระดับสูงสุด รองลงมา คือ สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีปัญหาน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สภาพความพร้อมหรือข้อจำกัดแต่ละสถานศึกษาซึ่งจะมีจำนวนครู เจ้าหน้าที่ งบประมาณสื่อวัสดุ อุปกรณ์มากน้อย การส่งเสริมให้มีการศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตรตลอดจนการส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพให้มีคุณภาพที่สูงขึ้นแตกต่างกันออกไปตามขนาดของสถานศึกษาซึ่งจะเห็นได้ว่า สถานศึกษาขนาดเล็กจะได้รับการสนับสนุนในเรื่องต่างๆน้อยกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะ จงสิทธิผล (2552) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนสำนักงานเขตลาดพร้าว สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า สภาพการบริหารโรงเรียน สำนักงานเขตลาดพร้าว สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ปัญหาการบริหารงาน โรงเรียน สำนักงานเขตลาดพร้าว สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

6.1.1 ด้านการจัดทำหลักสูตร ครูในสถานศึกษาควรมีการกำหนดโครงสร้างและจุดมุ่งหมายของแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย อีกทั้งต้องมีการติดตามการดำเนินงานของแผนการจัดประสบการณ์เป็นระยะ เพื่อให้การแผนการจัดประสบการณ์บรรลุถึงเป้าหมายของหลักสูตรและมีคุณภาพตามมาตรฐาน

6.1.2 ด้านการจัดประสบการณ์ ครูในสถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่น ที่เน้นการส่งเสริมพัฒนาการ และความพร้อมเพื่อที่เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจควบคู่กันไป ตลอดจนควรสนับสนุนและส่งเสริมให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นรูปธรรม

6.1.3 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ สถานศึกษาควรมีสื่อวัสดุครุภัณฑ์สำหรับเด็กอย่างเพียงพอ ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุน งบประมาณจัดหาเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ หรือ สิ่งที่เอื้ออำนวยช่วยให้การจัดประสบการณ์ กิจกรรม บรรลุเป้าหมาย

6.1.4 ด้านการประเมินพัฒนาการ วัย ผู้บริหารควรส่งเสริม พัฒนาครูในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการและวิธีการการประเมินพัฒนาการของเด็กเพื่อนำผลประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน ในการพัฒนาหลักสูตรครั้งต่อไป

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรศึกษาเพิ่มเติมถึงแนวทางในการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ด้วยวิธีการอื่นในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มย่อย เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่หลากหลาย และ ลึกซึ้งในประเด็นที่ศึกษา

6.2.2 ควรศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ ที่น่าจะส่งผลต่อปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 นอกเหนือจากปัจจัยที่ศึกษาในงานวิจัยนี้ เช่น ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านชุมชน เป็นต้น เพื่อให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 เพิ่มขึ้น

6.2.3 ควรมีการศึกษารูปแบบการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาทั้งหมด และของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเหนือทั้งหมดเพื่อจะได้นำผล และรูปแบบที่ศึกษาได้นั้นมาเป็นแนวทางกลางสำหรับโรงเรียนในแต่ละพื้นที่ที่จะได้นำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทในแต่ละพื้นที่ต่อไป

7. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, กระทรวงศึกษาธิการ.

ชัยชนันท์ พิพัฒน์สุขดำรง. (2556). *การศึกษาปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- ดุจดาว สุภากร. (2548). ปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจันทบุรี เขต 2 [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปิยะ จงสิทธิผล. (2552). สภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนสำนักงานเขตลาดพร้าว สังกัดกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2553). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. มนต์รี.
- ฤทัยรัตน์ ฝ้ายเทศ. (2562). สภาพปัญหาและประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริม พัฒนาการตามวัยของ เด็กปฐมวัยโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 1(1), 217-230.
- สุรียา คงมั่น. (2559). การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. (2566). งานข้อมูลสารสนเทศ กลุ่มนโยบายและแผน. <http://www.korat5.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการจัดการเรียนรู้แบบใช้ ปัญหาเป็นฐาน. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 3(3), 607-610.